

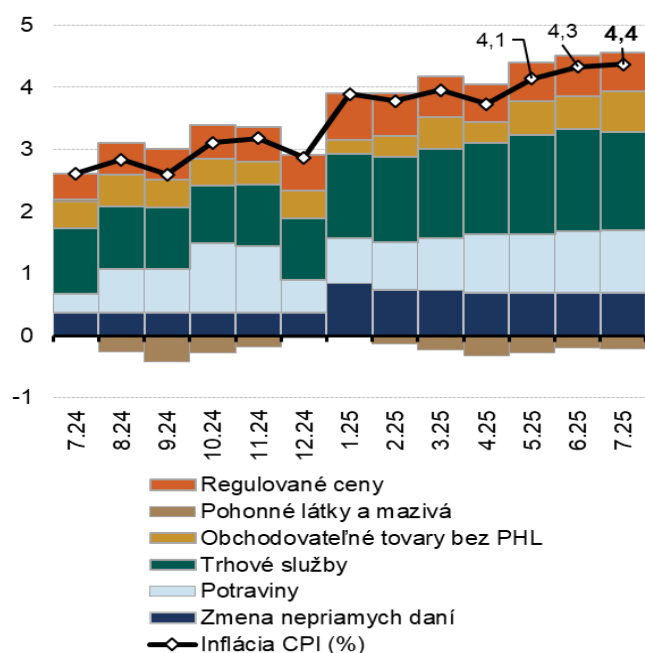
Inflácia je vinou drahých potravín a služieb opäť o niečo vyššia

Inflácia v júli opäť zrýchlila. Hoci v porovnaní s júnom bola jej medziročná miera len nepatrne vyššia, spotrebiteľské ceny stále rastú rýchlejšie, než predpokladá letná prognóza Národnej banky Slovenska. Spôsobila to najmä neutíchajúca potravinová inflácia, ktorú do veľkej miery ťahajú nápoje. Okrem potravín prekvapili aj ceny neregulovaných služieb, ktoré po kulminácii v predošlom mesiaci stále vykazujú silné medziročné nárasty.

Ceny v júni podľa národnej metodiky (index CPI) vzrástli medziročne o 4,4 % (graf 1), čo bolo najviac od konca roka 2023. Oproti máju boli vyššie o 0,3 %. Hoci ich medzimesačný nárast bol podobný ako pred rokom, na ďalšie mierne zvýšenie medziročnej miery inflácie to stačilo.

Graf 1

Inflácia CPI a jej zložky (medziročná zmena v %, príspevky v p. b.)

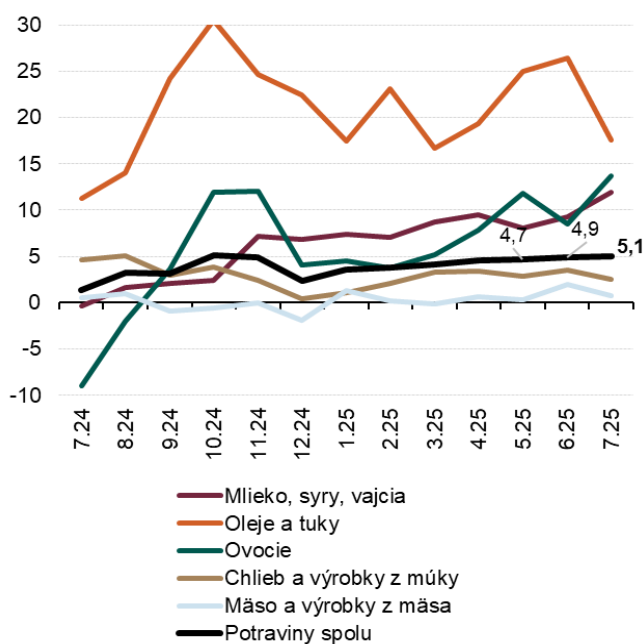


Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Poznámka: Všetky výpočty sú očistené o vplyv zmeny daní.

Graf 2

Vybrané skupiny cien potravín (medziročná zmena v %)



Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Inflácia v SR patrí medzi najvyššie spomedzi krajín eurozóny.

Medziročný rast cien neregulovaných služieb sa v júli mierne spomalil na 5,3 %. Naplnili sa tak očakávania, že tempo ich rastu v júni kulminovalo. Pomohli najmä ceny leteniek a zastavenie medziročného nárastu neregulovaných cien poštových služieb a spojov. Ceny v **hoteloch, kaviarňach a reštauráciách však pokračujú v extrémnych medziročných nárastoch (graf 3).** Otázkou zostáva, ako dlho sa tento trend udrží, a či výraznejšie zdražovanie v službách, ktoré predbieha rast miezd, neodradí spotrebiteľov od mŕňania na tieto položky.

Rýchle komentáre nie sú oficiálnym stanoviskom Národnej banky Slovenska. Prezentujú názory analytikov úseku menovej politiky a bankových obchodov (UMB). Šírenie je povolené bez predchádzajúceho súhlasu, avšak s uvedením zdroja „Analytici NBS“. Ak nie je uvedené inak, časové rady sú sezónne očistené použitím vlastných sezónnych modelov.

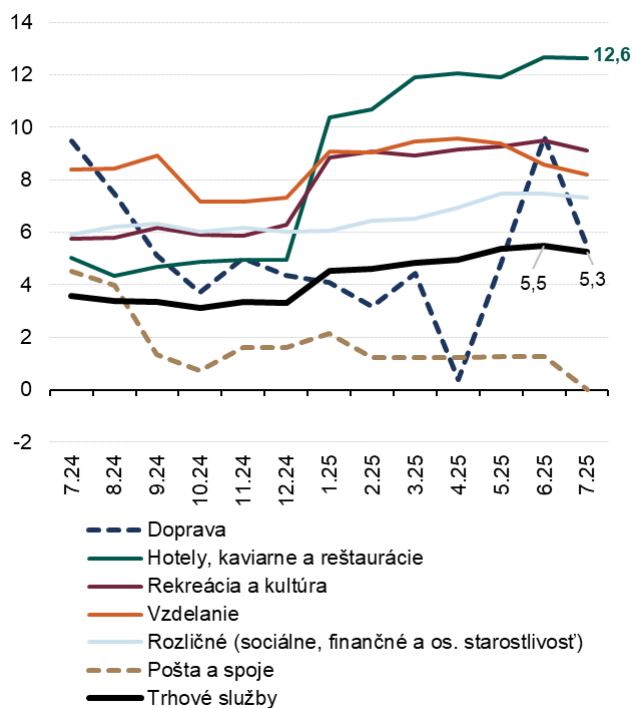
K zrýchľovaniu tempa rastu cien bežných tovarov (graf 4) výraznou mierou prispievajú alkoholické a nealkoholické nápoje. **Oslavy, či domáce popíjanie, sa vinou zvýšenej DPH a spotrebnej dane na alkohol spolu s novou daňou z cukru čoraz viac predražujú.** V inflácii meranej európskou metódikou (indexom HICP) sa vplyv nápojov dokonca premieta do ešte rýchlejšieho tempa cien potravín ako v CPI inflácii. **Dovozné ceny budú s oneskorením ešte prinajmenšom do septembra pôsobiť na zrýchľovanie rastu cien tovarov na Slovensku.**

Potraviny boli v júni o 5,1 % drahšie ako pred rokom (graf 2). **Extrémny rast cien olejov a tukov sa v júli konečne spomalil**, keď pomohol pokles cien masla a olejov oproti júnu. Na druhej strane bol tento pozitívny vývoj **kompenzovaný zdražením ovocia, mliečnych výrobkov a vajec**. Nenaplnil sa tak predpoklad, že v júli sa tempo medziročného rastu cien potravín už začne zmierňovať. Naopak, aj vývoj cien potravinárskych komodít na svetových trhoch v poslednom období pomáha zabrániť tomu, aby sa inflačné očakávania naplnili.

Priemerná inflácia meraná indexom CPI by mala za rok 2025 pri zachovaní súčasných vývojových trendov dosiahnuť 4,1 %, čo je viac než 3,9 % očakávaných v letnej prognóze.

Graf 3

Vybrané skupiny cien trhových služieb (medziročná zmena v %)

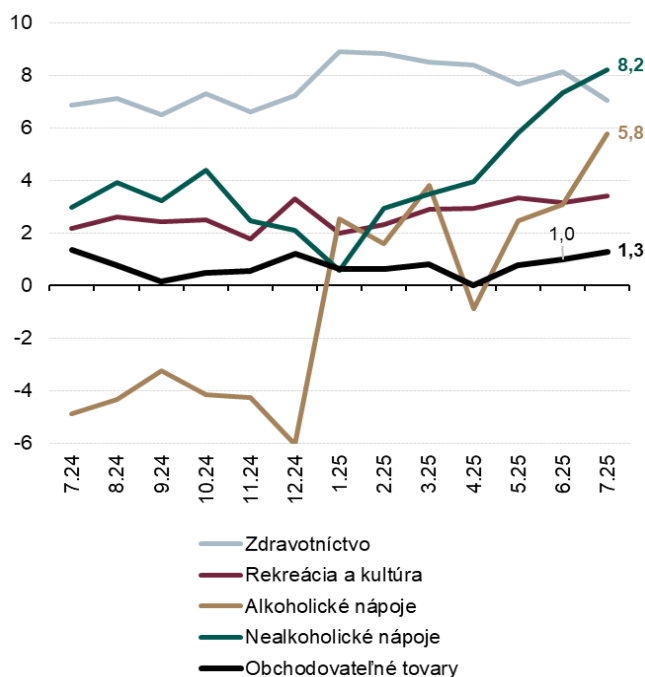


Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Poznámka: Všetky výpočty sú očistené o vplyv zmeny daní.

Graf 4

Vybrané skupiny cien obchodovateľných tovarov bez pohonných látok (medziročná zmena v %)



Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Branislav Karmažin

info@nbs.sk